

Maj 2022

ALTERNATIVNE SANKCIJE RESOCIJALIZACIJOM DO REINTEGRACIJE

Maj 2022

ALTERNATIVNE SANKCIJE RESOCIJALIZACIJOM DO REINTEGRACIJE

ALTERNATIVNE SANKCIJE

RESOCIJALIZACIJOM DO REINTEGRACIJE

Izdavač:

Centar za monitoring i istraživanje CeMI
Bul. Svetog Petra Cetinjskog br. 96
e-mail: info@cemi.org.me
www.cemi.org.me

Urednik:

Zlatko Vujović

Projektni tim:

Vladimir Simonović
Ana Lakić

Tiraž:

25

Podgorica, maj 2022

Ova brošura je nastala u okviru projekta „Društvo restorativne pravde – afirmacija sistema alternativnih sankcija u Crnoj Gori“ koji Centar za monitoring i istraživanje CeMI implementira uz podršku Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava.

NAPOMENA: Stavovi izraženi u ovom dokumentu su stavovi autora/ki i ne odražavaju stavove Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava.

UVOD

Prenaseljenost zatvorskih institucija je problem sa kojim se suočavaju gotovo sve zemlje svijeta. Ovo ne samo da predstavlja veliki trošak za državu, već može ugroziti rehabilitaciju osuđenih lica, što se u konačnom negativno odražava na društvo u cjelini. Pored negativnih socioloških i psiholoških efekata koje zatvorska kazna ima na zatvorenike, ovaj vid kažnjavanja ponekad ne uspijeva da postigne svoj osnovni cilj: sprječavanje daljeg vršenja krivičnih djela od strane osuđenih lica. Naime, lica koja su osudena na zatvorsku kaznu, u zatvoru mogu stići kontakte i vještine koje će voditi daljim kriminalnim aktivnostima. U kombinaciji sa teškim uslovima i lošim iskustvima u ovim institucijama, kao i sa društvenom osudom koja prati ova lica po odsluženju zatvorske kazne, ovaj vid kažnjavanja ponekad ne približava osuđenike reintegraciji u društvo već ih udaljava od nje.

Prepoznavanje ovih problema dovelo je do razvoja ideje vaninstitucionalnog kažnjavanja i individualizacije sankcija u cilju bolje i efikasnije resocijalizacije osuđenika, čime se eliminišu neki od najvećih problema koji prate institucionalno kažnjavanje. Osnovna karakteristika ovakvog oblika sankcionisanja je da se sankcije ne izvršavaju u zatvorskim ustanovama, već van njih. Postoje različiti modaliteti vaninstitucionalnog kažnjavanja. Zajednički naziv za sve njih je **alternativne sankcije**.

Kao i kazna zatvora, alternativne sankcije imaju za cilj izražavanje društvene osude za učinjeno krivično djelo, sprječavanje daljeg vršenja krivičnih djela kao i prevaspitanje počinjoca. Razlika je u tome što alternativne sankcije koriste drugačije oblike kažnjavanja, i to one koji su maksimalno prilagođeni svakom pojedinačnom počinjocu krivičnog djela.

Pružanjem pomoći, zaštite i nadzora osuđenim licima kroz sistem alternativnih sankcija, omogućava se da se svakom konkretnom osuđeniku sankcija prilagodi na način koji u najvećoj mjeri ispunjava svrhu kažnjavanja. To čini alternativne sankcije jeftinijim, ali i efikasnijim i humanijim od institucionalnog kažnjavanja.

SISTEM KRIVIČNIH SANKCIJA U CRNOJ GORI

Osnovni pravni propis kojim su propisane i regulisane krivične sankcije je Krivični zakonik Crne Gore (KZCG).

Krivični zakonik Crne Gore razlikuje četiri vrste krivičnih sankcija:

1. Kazne
2. Mjere upozorenja
3. Mjere bezbjednosti
4. Vaspitne mjere

Kazne su:

1. Kazna dugotrajnog zatvora
2. Kazna zatvora
3. Novčana kazna
4. Rad u javnom interesu

Centralno mjesto u kaznenom sistemu Crne Gore zauzima kazna zatvora.

Iako je zatvorska kazna nezamjenljiva i mora imati svoje mjesto u kaznenom sistemu, ona može izazvati višestruke negativne posljedice, kako po osuđenog, tako i po njegovu porodicu i na kraju po samo društvo.

Negativni aspekti zatvorske kazne prepoznati su danas širom svijeta. Najčešće se navode:

- Odvajanje osuđenika od porodice, prekid školovanja i radnog odnosa
- Teško nalaženje novog zaposlenja
- Negativan uticaj ostalih zatvorenika na osuđeno lice
- Negativan odnos društva prema licima koja su izvršavala kaznu zatvora
- Veliki budžetski izdaci za izdržavanje zatvorske kazne
- Prenaseljenost zatvorskih ustanova
- Veći stepen vjerovatnoće da će nakon izdržavanja kazne zatvora osuđeno lice nastaviti da čini krivična djela.

Iz ovih razloga, kazna zatvora ne može uvijek da ostvari ciljeve zbog kojih postoji, što je rezultiralo pronalaženjem novih, manje represivnih sankcija, kojima se ostvaruju pozitivni ciljevi kažnjavanja i istovremeno se eliminisu negativni aspekti. Riječ je o tzv. **alternativnim sankcijama**.

ŠTA SU ALTERNATIVNE SANKCIJE?

Pod pojmom alternativne sankcije mislimo na sankcije koje se izriču umjesto kazne zatvora.

Ovim sankcijama se individualizuje i humanizuje kažnjavanje osuđenih lica. Alternativne sankcije održavaju osuđenika u društvenoj zajednici, uz postavljanje određenih uslova i obaveza koje osuđeno lice mora da ispunji. Ukoliko osudeno lice te uslove ne ispunjava, alternativna sankcija biće zamjenjena kaznom zatvora.

Dakle, alternativnim sankcijama vrši se zamjena kazne zatvora sankcijom koja će efikasnije uticati na sprječavanje daljeg vršenja krivičnih dijela, izražavanje društvene osude za izvršeno krivično djelo i prevaspitanje osuđenika uz istovremenu uštedu troškova potrebnih za izdržavanje kazne zatvora.

Pored toga što se alternativnim sankcijama izbjegavaju negativni efekti zatvorske kazne, one imaju niz prednosti za društvenu zajednicu:

- Smanjenje zatvorske populacije
- Smanjenje budžetskih izdataka za izdržavanje kazne zatvora i preusmjeravanje istih u druge društveno korisne svrhe
- Saradnja osuđenog lica u sopstvenoj rehabilitaciji u vidu ispunjenja nametnutih obaveza
- Prilagođavanje sankcije osuđeniku
- Direktno uključivanje društvene zajednice u proces rehabilitacije i reintegracije osuđenog lica
- Neposredna korist društvene zajednice u vidu rada osuđenika u javnom interesu.

Alternative kazni zatvora koje se mogu izreći učiniocu krivičnog djela su:

- Uslovna osuda
- Sudska opomena
- Novčana kazna
- Rad u javnom interesu

Postoje i modifikacije načina sprovođenja već izrečene kazne zatvora, a to su:

- Kazna zatvora koja se izvršava u prostorijama za stanovanje (kućni zatvor)
- Uslovni otpust

RAD U JAVNOM INTERESU

Jedna od najznačajnijih alternativnih sankcija je rad u javnom interesu.

U pitanju je društveno koristan rad kojim se ne vrijeda ljudsko dostojanstvo i koji se ne vrši u cilju sticanja dobiti.

Društveno koristan rad sastoji se od aktivnosti čijim ostvarivanjem se razvija društveno odgovorno ponašanje osuđenika i razvija se svijest o odgovornosti i posljedicama sopstvenog ponašanja. U proces rehabilitacije lica osuđenog na kaznu rada u javnom interesu direktno je uključena i društvena zajednica.

Lice koje obavlja rad u javnom interesu nema pravo na nadoknadu za ovaj rad, već se radom u javnom interesu osuđeno lice iskupljuje društvenoj zajednici zbog svog protivpravnog ponašanja.

► Uslovi za izricanje

Ova kazna se može izreći samo za lakša krivična djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina.

Neophodan uslov za izricanje kazne rada u javnom interesu je **pristanak osuđenog**. Bez ovog pristanka, rad u javnom interesu predstavlja bi prinudni rad, što je u suprotnosti sa Ustavom Crne Gore i sa međunarodnim konvencijama i standardima ljudskih prava kojima je zabranjen prinudni rad.

► Kako se izvršava

Kazna rada u javnom interesu izvršava se radom u nekom od pravnih lica, ustanova i organizacija koje su sa Ministarstvom pravde zaključili sporazum o izvršenju kazne rada u javnom interesu (npr. opštinska preduzeća, zdravstvene ustanove, organizacije Crvenog krsta, vaspitno obrazovne ustanove, itd.).

Prije izvršenja kazne rada u javnom interesu, osuđeno lice obavlja razgovor sa službenikom Direkcije za uslovnu slobodu. Direkcija vrši izbor pravnog lica, odnosno organizacije kod koje se izvršava kazna rada u javnom interesu, kao i vrstu posla, prema sposobnostima, stručnim znanjima i zdravstvenom stanju osuđenog lica. Kazna rada u javnom interesu izvršava se kod poslodavca prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta osuđenog lica.

Nakon razgovora sa službenikom Direkcije, osuđeno lice zaključuje ugovor o izvršenju kazne rada u javnom interesu.

Rad u javnom interesu je vremenski ograničen. **Ne može se obavljati kraće od 60 ni duže od 360 časova.** Rok u kojem se ova kazna mora izvršiti kreće se u rasponu od 30 dana do šest mjeseci, a za mjesec dana može se obaviti najviše 60 časova rada u javnom interesu.

Lice osuđeno na kaznu rada u javnom interesu ima pravo na odgovarajuće uslove za rad, radno vrijeme, odmor tokom radnog vremena,

dnevni i sedmični odmor i zaštitu na radu u skladu sa opštim propisima o radu.

Ministarstvo pravde osigurava osuđeno lice od povrede na radnom mjestu.

Lice osuđeno na rad u javnom interesu ne smije biti upućeno na teške, rizične ili poslove za koje je potrebna posebna stručna kvalifikacija koju osuđeno lice nema.

► Nadzor nad izvršenjem

Ovlašćeno službeno lice pravnog lica/ustanove/organizacije u kojoj se obavlja rad u javnom interesu, vodi evidenciju o izvršenim radnim satima, dok kontrolu izvršenja kazne prate službenici Direkcije za uslovnu slobodu. Ukoliko lice osuđeno na ovu kaznu istu ne izvršava na način koji je propisan u ugovoru, ili ukoliko odbije potpisivanje ugovora, ova kazna će se zamijeniti kaznom zatvora, tako što će se svakih započetih 60 časova rada u javnom interesu zamijeniti kaznom zatvora u trajanju od jednog mjeseca.

► Privremeni prekid rada u javnom interesu

U određenim slučajevima, moguće je molbom tražiti privremeni prekid rada u javnom interesu.

Osuđeno lice ili član uže porodice može podnijeti Ministarstvu pravde molbu, sa odgovarajućim dokazima, da se privremeno prekine izvršenje kazne rada u javnom interesu, u slučaju:

- bolesti ili tjelesne povrede koja onemogućava izvršenje kazne;
- iznenadne teške bolesti člana uže porodice;
- smrti člana uže porodice;
- trudnoće, porodiljskog, odnosno roditeljskog odsustva;
- potrebe obavljanja radova da bi se sprječila ili otklonila znatna materijalna šteta po osuđeno lice ili njegovu porodicu, uslijed elementarne nepogode.

Prekid izvršenja kazne rada u javnom interesu može se odobriti najduže do 30 dana, a za vrijeme trudnoće, porodiljskog, odnosno roditeljskog odsustva, prekid može trajati do prve godine života djeteta povodom čijeg rođenja je molba podnijeta.

KUĆNI ZATVOR

Puni naziv ove kazne je **kazna zatvora koja se izvršava u prostorijama za stanovanje**.

Kućni zatvor je **modifikacija načina izvršenja** kazne zatvora, jer se umjesto u zatvoru ova kazna izdržava u kući, tj. stanu osuđenog.

Kućnim zatvorom postižu se isti ciljevi koji se postižu kaznom zatvora, ali bez negativnih posljedica zatvorske kazne institucionalnog tipa, tj. doprinosi se rasterećenju zatvorskih kapaciteta, osuđeno lice ne odvaja se od porodice, može nastaviti školovanje i izvršavati neke radne obaveze. Takođe, manji je stepen društvene osude prema licima osuđenim na kaznu kućnog zatvora.

Često se kućni zatvor poistovjećuje sa kućnim pritvorom, ali radi se o različitim vidovima lišenja slobode. Kućni zatvor je **kazna** koju sud izriče osuđenom licu **sudskom presudom** kojom se okončava krivični postupak. Kućni pritvor je **mjera za obezbjeđenje** prisustva okrivljenog tokom trajanja krivičnog postupka, koju sud izriče **rješenjem**.

► Uslovi za izricanje

Ako učiniocu krivičnog djela sud izrekne kaznu zatvora **do šest mjeseci** (kratkotrajni zatvor), može istovremeno odrediti da će se ova kazna izvršiti tako što će je osuđeni izdržavati u prostorijama u kojima stanuje.

Prilikom donošenja odluke da li je u konkretnom slučaju opravdano izricanje kazne kućnog zatvora, sud će u obzir uzeti ličnost učinioца, njegov raniji život, njegovo držanje poslije učinjenog krivičnog djela, stepen krivice i druge okolnosti pod kojima je učinio krivično djelo.

Kazna kućnog zatvora ne može se izreći za krivično djelo protiv braka i porodice, ako osuđeno lice živi u istom porodičnom domaćinstvu ili porodičnoj zajednici sa oštećenim.

► Kako se izvršava

Kazna kućnog zatvora se izriče uz elektronski nadzor, tj. osuđeno lice dužno je da nosi uređaj za praćenje, tzv. **nanogicu**, i ne smije napušтati prostorije u kojima stanuje, osim u posebnim slučajevima propisanim zakonom.

Ako lice osuđeno na kućni zatvor samovoljno napusti prostorije u kojima stanuje (jednom u trajanju dužem od šest časova ili dva puta u trajanju do šest časova), preostali dio kazne zamjeniće se kaznom zatvora koja se izdržava u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija (UIKS).

Samovoljnim napuštanjem prostorija se smatra i samovoljno ometanje, oštećenje i uklanjanje uređaja za praćenje osuđenog.

USLOVNI OTPUST

Uslovni otpust je još jedna modifikacija kazne zatvora. Podrazumijeva ranije puštanje na slobodu osuđenika koji je izdržao jedan dio kazne zatvora, pod uslovom da do isteka vremena na koje je kazna zatvora izrečena ne izvrši novo krivično djelo.

Uslovno se može otpustiti i lice osuđeno na kaznu dugotrajnog zatvora.

► Cilj uslovnog otpusta

Cilj uslovnog otpusta je rehabilitacija i reintegracija osuđenih lica, kada se sa opravdanjem može očekivati da se takav efekat može postići i bez daljeg izdržavanja zatvorske kazne.

Institutom uslovnog otpusta se direktno utiče na smanjenje zatvorske populacije i na troškove koji prate institucionalno kažnjavanje.

► Uslovi za izricanje

Osuđeni koji je izdržao **dvije trećine** a u izuzetnim slučajevima **polovinu** kazne zatvora, može sudu da podnese molbu za uslovni otpust sa izdržavanja zatvorske kazne.

Ukoliko sud usvoji molbu za uslovni otpust,

može osuđenom izreći jednu ili više obaveza. Na primjer, može obavezati osuđeno lice da se uzdržava od upotrebe droga, alkohola i drugih psihotaktivnih supstanci ili da se uzdržava od kontakata sa određenim licima, da traži i da prihvati zaposlenje koje odgovara njegovim radnim sposobnostima itd.

Prilagođavanje sankcija pojedinačnom osuđeniku na ovaj način ima za cilj da doprinese sprječavanju daljeg vršenja krivičnih djela.

► Opoziv uslovnog otpusta

Sud može opozvati uslovni otpust ako osuđeni, dok je na uslovnom otpustu, učini jedno ili više krivičnih djela za koja je izrečena **kazna zatvora preko jedne godine** ili ako osuđeni ne izvrši neku obavezu koja mu je naložena.

Pri ocjeni da li će opozvati uslovni otpust sud će naročito uzeti u obzir srodnost učinjenih krivičnih djela, pobude iz kojih su krivična djela učinjena i druge okolnosti koje ukazuju na opravdanost opozivanja uslovnog otpusta.

MJERE UPOZORENJA

Mjere upozorenja igraju važnu ulogu u procesu humanizacije i individualizacije krivičnih sankcija.

Mjere upozorenja za cilj imaju da se prema učiniocu lakšeg krivičnog djela ne primjeni kazna ako to nije nužno i ako sud utvrdi da će upozorenje, tj. sudska opomena ili upozorenje uz prijetnju kazne, tj. uslovna osuda dovoljno uticati na učinioца da ubuduće ne vrši krivična djela.

Mjere upozorenja koje su propisane KZCG su sudska opomena i uslovna osuda.

► SUDSKA OPOMENA

Sudska opomena je po svojoj prirodi najmanje represivna sankcija. Sudska opomena ne sadrži ni prijetnju kaznom ni druge elemente odmazde, niti je to njena uloga u kaznenom sistemu. Sudskom opomenom se kazna zatvora (i novčana kazna) uopšte ne izriče, već se učiniocu lakšeg krivičnog djela u izgled stavlja upotreba strože kazne ako izvrši novo krivično djelo.

Sudska opomena može se izreći za krivična djela za koja je propisana kazna zatvora do jedne godine ili novčana kazna, a pod određenim uslovima i kada je propisana kazna zatvora do tri godine, pod uslovom da je krivično djelo učinjeno pod naročito olakšavajućim okolnostima.

Pri odlučivanju da li će izreći sudsку opomenu sud će posebno uzeti u obzir ličnost učinioца, njegov raniji život, njegovo ponašanje poslije

izvršenja krivičnog djela, a naročito njegov odnos prema žrtvi krivičnog djela, stepen krivice i druge okolnosti pod kojima je djelo učinjeno.

► USLOVNA OSUDA

Osnovni razlog zbog kojeg je uslovna osuda prihvaćena u najvećem broju pravnih sistema na svijetu je njena efikasnost. Upravo je zbog svoje efikasnosti uslovna osuda jedna od najčešće izricanih sankcija u Crnoj Gori.

Uslovna osuda se sastoji od dva elementa: **kazne i vremena provjeravanja**. Njena suština je da se kazna zatvora u trajanju do dvije godine, neće izvršiti ako osuđeni ne učini novo krivično djelo za vrijeme provjeravanja. Pored utvrđene kazne, osuđenom se može postaviti i jedna ili više drugih obaveza. Rok za ispunjenje tih obaveza propisuje se u okviru vremena provjeravanja.

► Uslovi za izricanje

Uslovna osuda se ne može izreći za krivična djela za koja je propisana kazna zatvora od najmanje 10 godina ili teža kazna. Ne može se izreći ni za umišljajna krivična djela ako nije proteklo više od pet godina od pravosnažnosti osude za to djelo. Uslovna osuda se ne može izreći ni učiniocu kome su već izrečene dvije uslovne osude.

Za razliku od sudske opomene koja ne sadrži kaznu, uslovna osuda izriče se sa prijetnjom već utvrđene kazne zatvora u trajanju do dvije godine.

Ako se osuđeni ne pridržava propisanih uslova za vrijeme trajanja vremena provjeravanja, uslovna osuda zamjeniče se kaznom zatvora koju je sud utvrdio prilikom izricanja uslovne osude.

Vrijeme provjeravanja ne može biti kraće od godinu dana niti duže od pet godina.

Kazna zatvora se neće izvršiti ako osuđeni ne učini novo krivično djelo za vrijeme provjeravanja i ako ispuni druge obaveze koje mu odredi sud.

► Opoziv uslovne osude

KZCG predviđa tri situacije u kojima će sud opozvati uslovnu osudu:

1. **Zbog novog krivičnog djela:** ako je za novo djelo izrečena kazna zatvora u trajanju od dvije godine ili veća kazna, sud će opozvati uslovnu osudu. Do oponiziranja uslovne osude može doći i ako osuđeni učini krivično djelo za koje je propisana kazna manja od dvije godine, ako sud nakon ocjene svih okolnosti koje se odnose na krivično djelo i učinjoca utvrdi da uslovnu osudu treba opozvati.
2. **Zbog ranije učinjenog krivičnog djela:** ako poslije izricanja uslovne osude utvrdi da je osuđeni izvršio krivično djelo prije uslovne osude i ocijeni da ne bi bilo osnova za izricanje uslovne osude da se za to djelo znalo.

3. **Zbog neispunjena određenih obaveza:** ako osuđeni neopravdano nije ispunio obavezu koju mu je sud odredio uslovnom osudom. Alternativno, sud može tu obavezu ukinuti ili je zamjeniti drugom obavezom.

► USLOVNA OSUDA SA ZAŠTITnim NADZOROM

Sud može odrediti da se učinilac kome je izrečena uslovna osuda stavi pod zaštitni nadzor za određeno vrijeme u toku vremena provjeravanja.

Zaštitni nadzor obuhvata zakonom predviđene mjere pomoći, staranja, nadzora i zaštite. Na primjer, zaštitni nadzor se može sastojati u obavezi javljanja organu nadležnom za izvršenje ove kazne, pomoći u osposobljavanju učinjoca za određeno zanimanje, obaveštenju o promjeni mesta boravka, adresi ili radnog mesta, itd. U našoj sudske praksi, mjere zaštitnog nadzora koje se najčešće izriču su: uzdržavanje od upotrebe droge ili alkoholnih pića, liječenje u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi, posjećivanje određenih profesionalnih i drugih savjetovališta ili ustanova i postupanje po njihovim uputstvima.

NOVČANA KAZNA

Novčana kazna sastoji se u isplaćivanju određenog novčanog iznosa u korist države. Na novčanu kaznu se uglavnom gleda kao na kaznu koja ima svoje autonomno mjesto u kaznenom sistemu. Novčana kazna, dakle, nije tipična alternativna sankcija. Ipak, KZCG za određena krivična djela predviđa mogućnosti izricanja ili novčane kazne ili kazne zatvora.

► Uslovi za izricanje

Kao alternativa kazni zatvora, novčana kazna se najčešće izriče za lakša krivična djela za koja je zaprijećena kazna zatvora do jedne godine. Međutim, novčana kazna je propisana i za neka krivična djela za koja je moguće izreći kaznu zatvora do dvije i do tri godine (u jednom slučaju i do četiri godine).

Novčana kazna se može zamijeniti i kaznom rada u javnom interesu, ako ne prelazi iznos od 2.000 eura. Za svakih 25 eura novčane kazne odrediće se osam časova rada u javnom interesu, s tim da rad u javnom interesu ne može biti duži od 360 časova.

► Utvrđivanje novčane kazne

Postoje dva načina utvrđivanja novčane kazne: sistem fiksnih iznosa i sistem dnevnih iznosa.

Sistem fiksnih iznosa: novčana kazna se izriče u tačno određenom iznosu ili rasponu za konkretno krivično djelo.

Ne može biti manja od 200 eura niti veća od 20.000 eura, osim u slučaju kada je krivično djelo učinjeno iz koristoljublja. Novčana kazna se u takvom slučaju može izreći u visini do 100.000 eura.

Sistem dnevnih iznosa: kazna se odmjerava u vremenskom trajanju, poslije čega se utvrđuje novčana vrijednost jednog dana. Novčana vrijednost dana utvrđuje se prema imovinskim prilikama učinioca.

Sistem dnevnih iznosa se koristi kada je moguće utvrditi prihode i rashode učinioca krivičnog djela.

► Isplata novčane kazne

Rok za plaćanje novčane kazne ne može biti kraći od 15 dana niti duži od tri mjeseca, ali u opravdanim slučajevima sud može dozvoliti da osuđeni plati novčanu kaznu u ratama, ali rok isplate ne može biti duži od jedne godine.

Novčana kazna se ne može prinudno naplatiti. U slučaju da osuđeno lice ne plati novčanu kaznu u određenom roku, ista se mijenja kaznom zatvora, tako što jedan dan zatvora „vrijedi“ 25 eura novčane kazne. Ovo je poznato kao supletorni zatvor.

DIREKCIJA ZA USLOVNU SLOBODU

Izvršenje alternativnih sankcija i nadzor nad uslovnom otpuštenim osuđenim licima vrši **Direkcija za uslovnu slobodu**, koja je formirana u okviru Ministarstva pravde.

Direkcija vrši poslove:

- Sprovodenja i kontrole izvršenja alternativnih sankcija;
- Izrade sporazuma i pojedinačnih ugovora kojim se uređuje izvršavanje kazne rada u javnom interesu;
- Obavještavanja suda o toku izvršavanja alternativnih sankcija;
- Odlučivanja o odlaganju i prekidu izvršavanja kazne rada u javnom interesu;
- Obavještavanja nadležnih organa o napuštanju prostorija u kojima osuđeni stanuje kod kazne kućnog zatvora.

Direkcija je nadležna za:

- Izvršenje uslovne osude;
- Izvršenje uslovne osude sa zaštitnim nadzorom;
- Izvršenje kazne rada u javnom interesu;
- Izvršenje obaveza uslovno otpuštenog osuđenog lica;
- Izvršenje kazne zatvora u prostorijama u kojima osuđeni stanuje;
- Izvršenje mjera bezbjednosti zabrane približavanja i udaljenje iz stana ili drugog prostora za stanovanje.

► Individualni program postupanja

U okviru poslova Direkcije je i izrada plana postupanja tj. individualnog programa za osuđena lica kod izvršenja uslovne osude, uslovne osude sa zaštitnim nadzorom, kazne rada u javnom interesu, uslovnog otpusta, kazne zatvora u prostorijama u kojima osuđeni stanuje i mjera bezbjednosti zabrane približavanja i udaljenje iz stana ili drugog prostora za stanovanje.

U cilju izvršenja kazne ili mjere i izrade individualnog programa, Direkcija poziva lice kome je izrečena kazna ili mjera radi obavljanja razgovora. Kod izvršenja uslovne osude, uslovne osude sa zaštitnim nadzorom i uslovnog otpusta, prije izrade individualnog programa Direkcija sačinjava procjenu rizika osuđenog lica na osnovu podataka dobijenih od osuđenog lica i iz dokumentacije o tom licu (sudske odluke, nalazi i mišljenja doktora medicine, i dr.).

Osim faze izvršenja krivičnih sankcija, Direkcija igra važnu ulogu i u sudskom postupku. Na zahtjev suda, Direkcija će sačiniti izvještaj o procjeni rizika od kriminogenih faktora za lice protiv koga se pred sudom vodi krivični postupak. Ovaj izvještaj se dostavlja суду i izvodi se kao dokaz na glavnem pretresu.

Procjena rizika koju sprovodi Direkcija, od koristi je суду prilikom donošenja odluke, jer se na osnovu ove procjene doprinosi individualizaciji sankcije.

